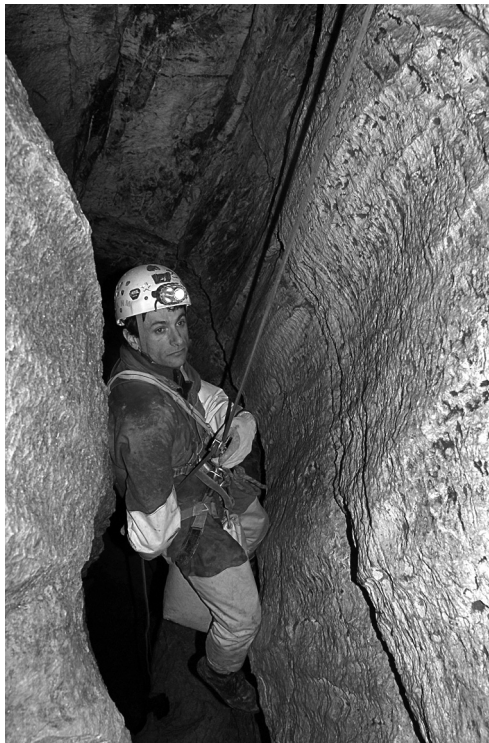

Skozenjc Mala Boka – BC4

Mihael Rukše

Sobota, 20. Januar 2007, ura 3:00 ponoči, bujenje, hiter pregled opreme, pozdrav od družine in prične se eno mojih najbolj zanimivih raziskovanj v podzemlju.

Jamarji iz Jamarskega kluba Novo mesto: Igor Nose, Andrej Gašperič in Mihael Rukše ponoči odhajamo na jamarsko akcijo. Zgodnja ura odhoda nam ni ravno v navadi. Med vožnjo se pogovarjamo, kaj nas čaka v jami. Čas teče dalje in ob 7:00 smo v Tolminu. Dobimo se z organizatorjem akcije Dejanom Rističem, jamarjem iz Tolmina, ter z jamarji iz Kopra, Velenja, Ajdovščine in Trsta. V predvidenem času

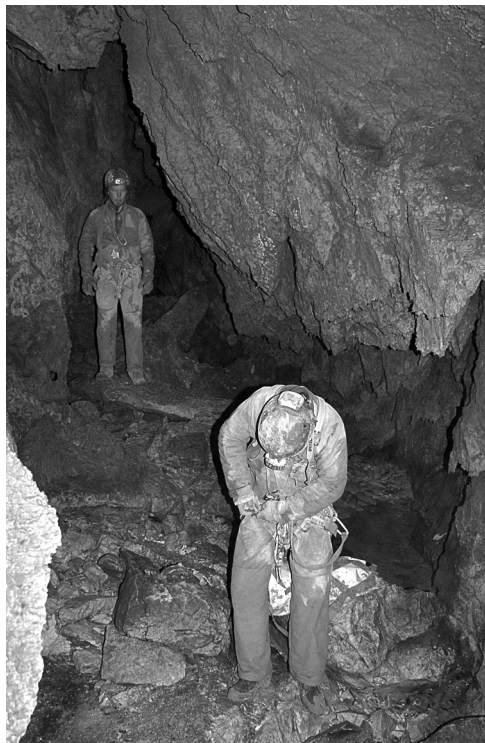

Andrej Gašperič na globini 180 m.

se zberemo, spregovorimo nekaj besed in se zbašemo v avtomobile ter odpeljemo v Bovec, od tam pa po gozdni cesti do obračališča na n. m. v. 1080 metrov. Sledi preoblačenje in priprava opreme, toda vhod v jamo je oddaljen še uro in pol hoda. Med hojo se kolona raztegne; ko to prvi opazi, se ustavi in počaka zadnje, da se skupina strne. Vsakdo nosi nekaj opreme, ki jo bomo potrebovali v jami, zato so vsi člani skupine enako pomembni za uspešno akcijo. Po uri in pol pridemo do vhoda jame BC4, sledi preoblačenje in pregledovanje opreme za v jamo. Ura je 11:16. Prvi se poda v jamo, zakliče naslednjemu prosto. Drug za drugim se podajamo v neznano podzemlje, pred nami je pot, ki sta jo pred nami premagali le dve ekipi. Smo tretja ekipa, odkar je odkrita povezava BC4 in Mala Boka. Nihče izmed nas ni še v celoti opravil poti po jami, za vse udeležence je bilo prečenje 1319 metrov globoke

in 9000 metrov dolge jame prvenec. Vhod v jamo BC4 se nahaja na n. m. v. 1730 metrov, izhod pa v jami Mala Boka na n. m. v. 433 metrov. Višinska razlika med zgornjim in spodnjim vhomom tako znaša 1297 m.

Prvi metri poševnega spusta po ozkem rovu, prvo brezno, za njim meander in ponovno brezno. Spuščanje po vrvi je potekalo tiho s prekinitvami, ko se je bilo potrebno prepeti na naslednjo vrv ali premagati meander, pasažo ali ožino. Prva ožina je že naredila selekcijo. Eden izmed članov se je moral vrniti iz globine 170 metrov, ožina je bila zanj nepremagljiva. Pozdrav in nadaljevali smo spuščanje in plezanje. Kolega Milan Podpečan navrže opazko, da so ožine, ki so pred nami, še težavnejše in na večji globini. Ni me skrbelo, saj za moje mere ni bilo še nobene resne ožine. Sprva kratke stopnje po nekaj deset metrov, nato brezno z 200 metrsko vertikalo. Kolegi pred mano izginjajo v globino, majhna pika nekje v temi pove, da so daleč pod mano. Tudi sam se pripenem na vrv in prične se spust v temačno brezno. Devet milimetrska vrv je edina povezava, po kateri se spuščam proti dnu. Obkroža me tema in tišina. Prisluhnem, sliši se samo drsenje zavore po vrvi. Nekje na sredini se ustavim in se oziram okoli, stene brezna so nekje daleč stran in samo slutim, počutim se, kot da lebdim v brezračnem prostoru in večni temi. Ni strahu, je samo čudovit občutek ter občudovanje. Zavem se, kako sem majhen v primerjavi z mogočnimi stvaritvami narave. Nadaljujem spuščanje v temo, kjer me čakajo še druge stvaritve podzemeljskega sveta. Ko pridemo do ožine, ki je že ekipam pred nami delala največ težav, nam Milan Podpečan predstavi njeno ime. Pred tem smo se spraševali, zakaj Nutela Killer, sedaj pa nam je bilo vse jasno: ne samo ozka, tudi dolga in blatna. Po daljšem času je uspelo vsem desetim, ki smo nadaljevali prečenje in raziskovanje še ne v celoti raziskane jame. Sledi nekaj spustov v krajša brezna in spuščanje po vrveh se konča na 730 metrov globine. Pred nami je še 4267 metrov rovov, kanjonov, brzic, jezer, čaka nas plezanje, plazenje in nekatere tudi plavanje po mrzli gorski vodi. Preiskali, pregledali in izmerili smo dele jame, ki niso bili izmerjeni, zato smo se razdelili v dve skupini. Čas v jami teče drugače kot zunaj. Lačni želodci nas opozorijo, da je preteklo že več ur in bi bilo treba kaj jesti. Za krajši čas se ustavimo. Dejan pove, da je nekje na tretjini poti bivač, v katerem se bomo lahko bolj odpočili in pripravili tople obroke. Po 8:30 urah smo prišli do bivača, utrujeni smo odložili opremo in pričeli s pripravami za kuhanje tople juhe. Kmalu so nas vonjave opozorile na topel in slasten obrok.

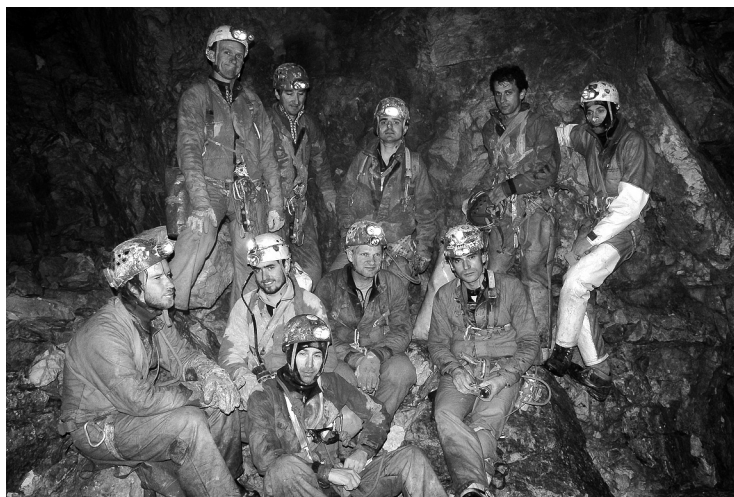
Pod bivačkom na globini 950 m.

Ko je bil pripravljen, je v kratkem izginil. Po tem smo 3:30 ure počivali in pridobili nove moči za težji del poti. Preden smo nadaljevali, smo ugotavljali, da se bo treba vrniti po isti poti, če bo izhodni sifon zalit. Malo smo se zamislili in upali, da se kaj takega ne bo zgodilo. Od bivaka naprej je bila pot nekaterim udeležencem znana. Napredovanje je bilo zaradi velikih količin vode, ki nas je spremljala v kanjonih, težko. Nekajkrat se je zgodilo, da je kdo padel v vodo. Ustavljanje ni prišlo več v poštev, mokri člani se niso smeli dolgo ustavljati; lahko bi prišlo do podhladitve, ki je v jami zelo nevarna. Zaradi dolžine in napornosti napredovanja ni nikogar zeblo. Ure in kilometri so ostajali za nami, mogočnost in lepota jame nas je vlekla dalje in dajala moči.

Prišli smo v zadnji kilometer jame. Po stenah in dnu je bila siga, ki je zaradi razpadanja postala zelo spolzka in na koncu sem še sam padel v vodo. Hladen objem vode me je poživil, saj je bila ura blizu pete zjutraj. Vedel sem, da je ustavljanja konec in bo treba naprej previdno do izhoda. Te dele jame sem tudi sam spoznal, ko sem pred leti pomagal raziskovati jamo. Razporedil sem preostale moči in zanimiv obisk podzemlja se je bližal koncu. Prešli smo točko, v kateri bi se lahko pojavil sifon, ki bi nam zaprl izhod, in nas prisilil k vrnitvi. Na srečo se to ni zgodilo, vse pa le ni bilo povezano s srečo. Akcija je bila dobro načrtovana in izvedena v času, ko je verjetnost slabega vremena zunaj in slabih pogojev v jami najmanjša. Še zadnji metri in znašli smo se na izhodu ali vhodu jame Mala Boka, odmevali so vzkliki in rokovanje kolegov jamarjev. Skupaj smo kot homogena ekipa opravili težko prečenje, raziskovanje, meritve v trenutno 8168 metrov dolgi jami ter premagali višinsko razliko 1297 metrov. Jama je ena globljih na svetu, v kateri se lahko preči tako velika višinska razlika.

Ura je bila 5:56 zjutraj, rahlo je snežilo in nad vrhovi se je pričelo daniti. Prijetno utrujeni smo pričeli s pospravljanjem. Izmenjava besed, topli stiski rok, pozdravi in odšli smo vsak v svojo smer proti domu. Za nami je bilo lepo in nepozabno doživetje.

Na podzemni poti iz Kanina v Trento smo bili: Dejan Ristič, Milan Podpečan, Robert Rehar, Bogomir Remškar, Mihael Rukše, Andrej Gašperič, Igor Nose, Borut Štepančič, Gianni Cergol, Matjaž Žetko.

Skupina tik pred izhodom.